

Tematyka paleolimnologiczna na XIII Konferencji Limnologicznej

Grzegorz Kowalewski

Zakład Biogeografii i Paleoekologii, Inst. Geokologii i Geoinformacji UAM, Poznań

XIII Konferencja Limnologiczna odbyła się w Centrum Konferencyjno-Wypoczynkowym „Szelment” nad jeziorem Szelment, powiat Suwałki w dniach 15-18 września 2009 roku. Jej organizatorem było Polskie Towarzystwo Limnologiczne i Wigierski Park Narodowy, obchodzący XX-lecie istnienia. Tematyka pierwszego dnia konferencji oraz jej lokalizacja zainspirowane były wieloletnimi badaniami paleolimnologicznymi jeziora Wigry prowadzonymi przez zespół prof. Jacka Rutkowskiego (AGH w Krakowie). Profesor nie mógł niestety, ze względu na zły stan zdrowia, uczestniczyć osobiście w konferencji. Prezentacji rezultatów badań zespołu profesora Rutkowskiego (fot. 1) poświęcono całą sesję przedpołudniową konferencji, otworzonej uroczystie przez Prezesa PTLim prof. Elżbietę Bajkiewicz-Grabowską i Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego dr. Jacka Łozińskiego.

Wszechstronny obraz zagadnień paleolimnologicznych jeziora Wigry przedstawiono w następujących 9 referatach, przy czym ostatni podsumowywał działalność Profesora nad Wigrami.

- Andrzej Ber – Budowa geologiczna, geomorfologia i geneza obrzeżenia jeziora Wigry w nawiązaniu do struktury głębokiego podłoża

Fot. 1. Prof. Jacek Rutkowski na X Konferencji Limnologicznej w Czernicy

Fot. 2. Dr Lech Krzysztofiak prezentuje działanie sondy grawitacyjnej konstrukcji prof. Jacka Rutkowskiego podczas rejsu na jeziorze Wigry

- Jacek Rutkowski, Andrzej Osadczyk, Lech Krzysztofiak – Batymetria jeziora Wigry
- Jacek Rutkowski, Dorota Prosovicz, Urszula Aleksander-Kwaterczak, Anna Kostka, Jadwiga Szczepańska, Lech Krzysztofiak – Osady jeziora Wigry
- Dorota Prosovicz, Urszula Aleksander-Kwaterczak, Anna Kostka – Metale ciężkie w osadach jeziora Wigry
- Jacek Rutkowski, Kaja Pietsch, Andrzej Osadczyk, Lech Krzysztofiak – Badania sejsmiczne jeziora Wigry
- Sławomir Żurek, Danuta Drzymulska – Torfy obrzeżenia jeziora Wigry
- Mirosława Kupryjanowicz, Witold Paweł Alexandrowicz, Małgorzata Bąk, Aleksandra Jurochnik, Agnieszka Kierzek, Tadeusz Namiotko, Wioletta Staniszevska, Krystyna Szeroczyńska, Andrzej Witkowski, Edyta Zawisza – Badania paleobiologiczne osadów jeziora Wigry
- Jacek Rutkowski, Lech Krzysztofiak, Dorota Prosovicz, Anna Kostka, Urszula Aleksander-Kwaterczak, Andrzej Osadczyk, Jadwiga Szczepańska, Natalia Piotrowska Stanisław Hałas, Sławomir Żurek – Ewolucja jeziora Wigry w świetle badań środowiska abiotycznego
- Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska, Lech Krzysztofiak – Okres wigierski w działalności naukowej prof. dr hab. Jacka Rutkowskiego.

Z ostatniego wystąpienia wynikało, że łącznie z jeziora Wigry zespół prof. J. Rutkowskiego wydobył 1200 rdzeni, czyli średnio 56 na km².

Sesja Wigierska nie wyczerpała tematyki paleolimnologicznej, którą uzupełniło 5 referatów, co w sumie dało tematyce paleolimnologicznej niemal 50% udział w całej konferencji. Przedstawiono następujące zagadnienia:

- Mirosław Błaszkiwicz, Halina Kaczmarek, Wojciech Tylmann, Agnieszka M. Noryśkiewicz – Wybrane przykłady sedymentologicznego zapisu zmian paleohydrologicznych jezior na obszarach młodoglacjalnych
- Wojciech Tylmann, Bernd Zolitschka, Christian Ohlen-dorf, Christoph Mayr – Rekonstrukcja holocenijskich zmian hydrologicznych, środowiskowych i klimatycznych w północnej Polsce – założenia i potencjalne możliwości projektu TRANSECT
- Grzegorz Kowalewski – Inicjalne układy osadotwórcze z płem na przykładzie Jeziora Małe Łowne
- Michał Woszczyk, Roman Cieśliński – Groundwater intrusions of salt waters to coastal lakes – new insights from Lake Sarbsko (Gardno-Łeba Coastal Plain)
- Piotr Gierszewski – Procesy sedymentacyjne w Zbiorniku Włocławskim

Akcenty paleolimnologiczne obecne były także na bardzo interesującej sesji terenowej, gdzie podczas rejsu statkiem na Jeziorze Wigry dr Lech Krzysztofiak demonstrował działanie sondy rdzeniowej do poboru odsadów konstrukcji prof. Rutkowskiego (fot. 2). Po rejsie prof. Sławomir Żurek i dr Danuta Drzymulska prezentowali świder typu Instorf oraz osady pobrane z torfowisk strefy brzegowej jeziora Wigry (fot. 3), gdzie przy okazji wywiązała się interesująca dyskusja na temat niegenetycznej metody opisu osadów systemem Troels-Smitha. Sesję terenową kończyła wycieczka na słynny z przedwojennych jeszcze badań nestora polskiej paleolimnologii, Mariana Stangenberga Suchar I koło miejscowości Krzywe.

Tematyka paleolimnologiczna jest obecna praktycznie na każdej konferencji limnologicznej, a XIII z kolei była już drugą (po X), na której była ona motywem przewodnim.

Fot. 3. Prof. Sławomir Żurek i dr Danuta Drzymulska prezentują rdzenie osadów z torfowisk przylegających do jeziora Wigry